

VẤN ĐỀ TIẾP THU TƯ TƯỞNG LÝ LUẬN VĂN NGHỆ NƯỚC NGOÀI Ở VIỆT NAM THỜI KỲ TỪ NĂM 1945 ĐẾN NĂM 1975

Lê Đình Cúc*

Tóm tắt: Tiếp thu tư tưởng lý luận văn nghệ nước ngoài (1945- 1975) trong một thời kỳ lịch sử đất nước đầy biến động. Nhưng ngay đầu thế kỷ XX (năm 1904) nhóm Đông Kinh Nghĩa Thục đã viện dẫn đến học giả phương Tây trong mục đích cổ xúy cho một nền học vấn mới, tri thức mới ở Việt Nam. Sát với năm 1945 là sự ra đời của những tác phẩm quan trọng cho lý luận văn nghệ Thi nhân Việt Nam (1942) của Hoài Thanh và Hoài Chân, Nhà văn hiện đại (1943) Vũ Ngọc Phan, Văn học khái luận (1944) của Đặng Thai Mai. Đặc biệt là sự ra đời của Đề cương văn hóa (1943) của Trường Chinh; với xu hướng chủ đạo là lý luận văn nghệ Mác - Lênin.

Song song với nó, lúc đậm lúc nhạt là các tư tưởng lý luận văn nghệ khác như Phân tâm học của Freud trong các công trình nghiên cứu Hoài Thanh và Thiều Sơn, Lê Thuớc, Trần Thanh Mai. Trong đó người nổi tiếng nhất, gây nên dư luận sôi nổi là Nguyễn Bách Khoa (Trương Tửu).

Thi pháp học trở thành một khoa học được tiếp nhận và đưa vào ứng dụng trong văn nghệ đã có trước 1945, từ Văn học khái luận của Đặng Thai Mai. Tiếp đó là những công trình của Phan Kế Bính, Bùi Kỳ, Dương Quảng Hàm... Ở miền Nam là Lam Giang bàn về thơ ca truyền thống, Hư Chu và Quách Tấn bàn về thơ Đường và nhiều người khác. Ở miền Bắc có Bùi Văn Nguyên và Hà Minh Đức... Tất cả đã tạo nên một bức tranh phong phú, đa dạng cho lý luận văn nghệ ở Việt Nam thế kỷ XX.

Từ khóa: Văn nghệ Mác-Lênin, phân tâm học, Freud, Tain. Đặng Thai Mai, Vũ Ngọc Phan. Hoài Thanh, Hải Triều, nghệ thuật vị nghệ thuật, Trương Tửu, Lê Đình Kỳ, Đề cương văn hóa, Trường Chinh, thi pháp học.

Lê Đình Cúc: *Accepting thoughts of foreign literature and arts in Viet Nam from 1945 to 1975*

Accepting thoughts of foreign literature and arts in the period (1945-1975) of great changes in the country. In the early twentieth century (1904) Đông Kinh Nghĩa Thục group advocated a new education, new knowledge in Vietnam while referring Western scholars. Prior 1945, some important theoretical works of literature and art by poets of Hoài Thanh and Hoài Chân (1942), by modern writers Vũ Ngọc Phan (1943), Generalist Literature by Đặng Thai Mai (1944), especially the Culture Platform by Trường Chinh (1943) appeared based on Marxism - Leninism thoughts on literature and arts.

In addition to this tendency, Freud psychoanalysis based thoughts of literature and art were reflected in the research by Hoài Thanh, Thiều Sơn, Lê Thuớc, Trần Thanh Mai, Nguyễn Bách Khoa (Trương Tửu) while the later was the most famous and well-known author.

Poetics became a science which was received and put into application in the arts had before 1945, from the outline literature of Đặng Thai Mai, Phan Kế Bính's works, Bùi Kỳ, and Dương Quảng Hà... In the South is Lam Giang: discusses traditional poetry, Hư Chu and Quách Tấn: discusses Tang poetry and

others. In the North there are Bùi Văn Nguyên and Hà Minh Đức... It created a rich and diversal cultural for argument of literature and arts in Vietnam in twentieth century.

Keywords: Marxism-Leninism Literature and Arts, psychoanalysis, Freud, Tain, Đặng Thai Mai, Vũ Ngọc Phan, Hoài Thanh, Hải Triều, Art for art's sake, Trường Tựu, Lê Đình Ky, Cultural Platform, Trường Chinh, poetics.